

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงกลไกและช่องทางการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยวิธีการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 57 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยส่งหนังสือเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการวิจัยถึงโรงเรียนมัธยมในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 57 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวิธีการดำเนินโครงการ และเชิญวิทยากรจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้กับโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 คัดเลือกโรงเรียนที่เสนอโครงการเพื่อเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งมีโรงเรียนที่สนใจส่งโครงการเข้าร่วมจำนวน 4 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 ทำสัญญารับทุนสนับสนุนโรงเรียนที่

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการวิจัย ประเมินผลการวิจัย และสรุปผล

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและนักเรียนจากโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน และโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (purposive sampling) การวิจัยซึ่งคัดเลือกจากโรงเรียนที่เสนอกิจกรรมโครงการย่อยที่สอดคล้องกับกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และมีโรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 4 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) ตัวแทนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 4 แห่ง มีจำนวนตัวอย่าง ดังนี้

1.1) โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม	จำนวน 62 คน
1.2) โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย	จำนวน 61 คน
1.3) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน	จำนวน 51 คน
1.4) โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ	จำนวน 35 คน

2) ตัวแทนนักเรียนที่จากทั้ง 4 โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือก แต่ไม่ได้เป็นอาสาสมัครในการเข้าร่วมโครงการย่อย ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และคำนวณหาขนาดตัวอย่างแยกตามแต่ละโรงเรียน ซึ่งไม่รวมตัวแทนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีจำนวนตัวอย่าง ดังนี้

2.1) โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 574 คน)	จำนวน 236 คน
2.2) โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 261 คน)	จำนวน 158 คน
2.3) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 249 คน)	จำนวน 153 คน
2.4) โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,723 คน)	จำนวน 323 คน

3) ตัวแทนนักเรียนที่ จากทั้ง 4 แห่ง จำนวน 3-6 คน สำหรับตอบคำถามการสนทนากลุ่ม

4) ตัวแทนครู จากทั้ง 4 แห่ง จำนวน 3-6 คน สำหรับตอบคำถามการสนทนากลุ่ม

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้คือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มต้นจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องงานวิจัย จากผลงานวิจัย เอกสาร และตำราต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบทดสอบ ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สำหรับสนทนากลุ่ม (focus group) ตัวแทนครู และตัวแทนนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมงานวิจัย ทั้ง 4 โรงเรียน โดยมีผู้ร่วมสนทนากลุ่มๆ ละ 3-6 ซึ่งมีการกำหนดกรอบและหัวข้อการสนทนาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน ใช้สำหรับตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2

โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงคำถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

2) แบบทดสอบก่อนดำเนินกิจกรรม (pre-test) ใช้สำหรับทดสอบความเข้าใจถึงวิธีการและช่องทางการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเยาวชนที่เป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

3) แบบทดสอบหลังดำเนินกิจกรรม (post-test) ใช้สำหรับทดสอบความเข้าใจถึงวิธีการและช่องทางการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเยาวชนที่เป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรม และเยาวชนที่ได้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมของเยาวชนกลุ่มอาสาสมัคร

แบบทดสอบดังกล่าวใช้สำหรับตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 2 และ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการและช่องทางการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ที่วิทยากรจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ที่ได้รับเชิญมาบรรยายในวันที่ 30 มิถุนายน 2561 ซึ่งครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมและนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครได้เข้าร่วมในการฟังบรรยายในวันดังกล่าว มาเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบ

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ระยะการเตรียมการวิจัย

1.1) กำหนดกลุ่มเป้าหมายจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 57 โรงเรียน และส่งหนังสือเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการวิจัยถึงโรงเรียนทั้ง 57 โรงเรียน

1.2) จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวิธีการดำเนินโครงการ และเชิญวิทยากรจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้กับโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

1.3) คัดเลือกโรงเรียนที่เสนอโครงการเพื่อเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งมีโรงเรียนที่สนใจส่งโครงการเข้าร่วมจำนวน 4 โรงเรียน และทำสัญญาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบงานและข้อกำหนด (TOR) ของโครงการวิจัยและกำหนดวิธีการดำเนินงานร่วมกัน

2) ระยะปฏิบัติการวิจัย

2.1) ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อแจกแบบทดสอบ Pre test ให้กับนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 4 แห่ง

2.2) โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จัดกิจกรรมโครงการย่อย และผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินโครงการย่อยเป็นระยะ ๆ และเข้าร่วมสังเกตการณ์จัดกิจกรรมทั้ง แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม พร้อมจดบันทึกผลการดำเนินกิจกรรม

2.3) หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการย่อยของแต่ละโรงเรียนผู้วิจัยดำเนินการผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อแจกแบบทดสอบ Post test ให้กับนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 4 แห่ง

2.4) หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการย่อย ผู้วิจัยจัดสัมมนากลุ่มตัวแทนนักเรียน และตัวแทนครูของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน โรงเรียนละ 3-6 คน และ แบ่งกลุ่มครู กลุ่มละ 3-6 คน เช่นกัน ซึ่งได้จัดสัมมนากลุ่มย่อยที่ละโรงเรียนจนครบทั้ง 4 แห่ง

2.5) หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการย่อย ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบเพื่อเก็บข้อมูลกับตัวแทนนักเรียนที่ได้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มอาสาสมัคร จากทั้ง 4 โรงเรียน จำนวน 870 คน

2.6) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบความครบถ้วน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ยึดตามแนวคิดของ Miles and Huberman (1994) ได้แก่ 1) การลดทอนข้อมูล 2) การจัดระเบียบข้อมูล 3) การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย และเพื่อนำมาสรุปเชิงพรรณนาความโดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีทางสังคมศาสตร์

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังของนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติสำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่สัมพันธ์กัน (Paired samples t-Test)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการเปรียบเทียบคะแนนสอบหลังเสร็จกิจกรรมระหว่างนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนกลุ่มทั่วไปที่ได้รับการถ่ายทอดกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่โดยนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติสำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่อิสระต่อกัน (Independent samples t-Test)

4) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการเปรียบเทียบคะแนนสอบหลังเสร็จกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 โรงเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเสร็จกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ทั้ง 4 โรงเรียน หากผลการวิเคราะห์พบว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 2 โรงเรียน จึงทำการวิเคราะห์แยกเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

5) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการเปรียบเทียบคะแนนสอบของนักเรียนกลุ่มทั่วไปที่ได้รับการถ่ายทอดกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม ทั้ง 4 โรงเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ ทั้ง 4 โรงเรียน หากผลการวิเคราะห์พบว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 2 โรงเรียน จึงทำการวิเคราะห์แยกเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

6) การตรวจสอบข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ 1) แหล่งเวลา 2) แหล่ง สถานที่ และ 3) แหล่งบุคคล (Denzin, 1970; Miles and Huberman, 1994)